

เรื่องเล่าของสองหน้ากาก

โดย ทีม Foresight Research

- ในช่วงไตรมาสแรกของ 2563 ไวรัส covid-19 ระบาดไปทั่วโลก จนในขณะนี้ องค์การอนามัยโลก WHO ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า เป็นการระบาดใหญ่ลุกลามไปทั่วโลก (Pandemic)
- จากจุดศูนย์กลางเริ่มต้นของไวรัสที่ระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ข้ามทวีปไปถึงอิตาลีและอิหร่าน ที่ต้องปิดประเทศเพื่อกักบริเวณป้องกันการระบาดของไวรัส
- ผลกระทบของ covid-19 ไตรระดับสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความกลัวการติดไวรัส การรักษาสุขภาพ รวมไปถึงกระทบกับการดำเนินชีวิตของคนทั่วโลก
- ในทุก ๆ นาที มีการประกาศคนติดไวรัส สั้นประสาทประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเมือง ทุกประเทศ ซึ่งเป็นที่มาของการตื่นตระหนกกับเหตุการณ์ความเสียหายที่ไม่แน่นอนในครั้งนี้
- ไม่ใช่เพียง covid-19 ที่สร้างความตระหนกให้กับสังคม ในหลายเมืองหลักของเอเชียยังต้องสลับหน้ากากป้องกันกับสถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 อีกด้วย
- ฝุ่นควันปกคลุมท้องฟ้าสีหม่น สร้างความกังวลใจให้กับคนเมืองที่เหมือนถูกบังคับให้อยู่แต่ในที่พำนัก โดยที่ไม่มีสัญญาณการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม

จากความโกรธสู่ความกลัว

- การระบาดของ covid-19 ทำให้ประชาชนทั่วโลก โดยเฉพาะในอเมริกา ยุโรปและเอเชีย อัปเดตโลกออนไลน์ นาทีต่อนาที อีกทั้งรัฐบาลออกกฎหมายห้ามการชุมนุม หรือ ทายอยแจ้งปิดโรงเรียน หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ
- ด้วยมาตรการด้านความปลอดภัยเหล่านี้ ทำให้บางคนไม่พอใจ และไม่ปฏิบัติตามที่รัฐประกาศ
- ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องโต้แย้งเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของเชื้อโรคร้าย ในขณะที่มีการเอ่ยถึงว่าจะอะไรคือเหตุผลที่แท้จริงเบื้องหลังนโยบายเหล่านั้น
- ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านช่องทางดิจิทัล ทำให้ผู้คนสับสนเรื่องการดูแลสุขภาพและรักษานามัย และมองไม่เห็นทางออกในอนาคตที่ต้องเผชิญ ส่งผลให้ผู้คนส่งต่อข้อมูลที่ทำให้เข้าใจผิดและสร้างความคิดแง่ลบออกมา ในขณะเดียวกัน ประชาชนก็กังวลถึงความปลอดภัยถึงครอบครัว ความปลอดภัยในที่ทำงาน แนวทางการป้องกันตัวเอง ไม่มีใครเข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างแท้จริง

- ตอนนี้ในอเมริกา กีฬายอดนิยม อาทิ บาสเก็ตบอล หรือ ฮอกกี้น้ำแข็ง ประกาศหยุดฤดูกาลแข่งขันเช่นเดียวกับลีกฟุตบอลต่างๆ ในยุโรป เช่น ลา ลีกาในสเปน และ เซเรียอาในอิตาลี เป็นต้น ในขณะที่ทางคณะกรรมการโอลิมปิกสากลจะดำเนินการเช่นไรกับการจัดโอลิมปิกที่ประเทศญี่ปุ่น
- คาดการณ์ว่า มีเด็กกว่า 470 ล้านคนทั่วโลก ถูกเก็บตัวที่บ้านจากการไปโรงเรียนโดยส่วนใหญ่จากจีน และเมื่อไม่นานมานี้ในอเมริกา
- ตอนนี้ดูเหมือนกระต๊อบและเส้นพาสต้าถูกเทียบมูลค่าเหมือนกับทองคำ
- สำหรับชาวตะวันตกอาจไม่คุ้นเคยกับการถูกบังคับกักบริเวณ ซึ่งอาจนำไปความวุ่นวาย (ในสังคม)
- ส่วนชาวตะวันออก หลายประเทศมีประสบการณ์กับการเผชิญโรคระบาดของซาร์สในปี 2546 ทำให้ภาครัฐจนถึงประชาชนทั่วไปมุ่งเน้นป้องกันโรคร้ายได้ดีกว่าฝั่งตะวันตกมาก
- ในช่วงเดือนมกราคม เกาหลีใต้เริ่มสร้างชุดทดสอบผู้ติดเชื้อ covid-19 แบบไม่มีค่าใช้จ่ายและตอนนี้มีคนขอตรวจเช็กว่า 10,000 เคสต่อวัน ในทางกลับกันอเมริกามีชุดทดสอบฯ เพียง 75,000 ชุดทั่วทั้งรัฐในแบบมีค่าใช้จ่าย ซึ่งหมายความว่าชาวอเมริกามีแนวโน้มติดเชื้อไวรัสสูงกว่าที่รายงานไว้

ท้องฟ้าสีหม่นจนกลายเป็นเรื่องปกติ

- ในเอเชีย มีข่าวการระบาดของ covid-19 ในทุกสื่อและเตือนให้ประชาชนในเมืองตระหนักถึงมาตรการป้องกันสุขภาพและความปลอดภัยถึงแม้ว่าจะไม่มีไวรัสก็ตาม
- ในประเทศไทย มลพิษต่างๆ เป็นเหตุให้ต้องปิดโรงเรียนหลายแห่ง ตั้งแต่ต้นปี 2563 โดยเฉพาะเชียงใหม่ติดอันดับต้นๆ ของมลพิษทางอากาศในโลกล่าสุด
- หากเปรียบเทียบกับการระบาดของ covid-19 ปัญหาฝุ่นพิษเกิดจากวงจรที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่ไม่มีใครพยายามจะหันมาแก้ไขที่เห็นสาเหตุที่ชัดเจนและสามารถป้องกันมลภาวะด้านอากาศนี้ได้
- นอกจากประเทศไทยที่ขึ้นชื่อว่ามลพิษทางอากาศแย่แล้ว ยังรวมไปถึงจีนและอินเดีย
- ในประเทศจีน การวิจารณ์เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลอาจถูกเซ็นเซอร์หรือผิดกฎหมาย ทั้งนี้ นักวิทยาศาสตร์ด้านข้อมูลได้ดึงข้อมูลความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างมลพิษทางอากาศกับภาวะอารมณ์ (ที่ไม่พอใจ) ของผู้ใช้สื่อออนไลน์ในจีน ค้นพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดคือ ประชาชนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถสร้างอนาคตได้ด้วยมือของตัวเอง
- ในไม่ช้าความหงุดหงิดจะเปลี่ยนเป็นรู้สึกพ่ายแพ้ (คิดว่าน่าจะหมายถึงความสิ้นหวังของนโยบายภาครัฐ) และความรู้สึกเหล่านี้จะกลายเป็นเรื่องปกติไปในที่สุด ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ยั่งยืนและไม่มั่นคงของสังคม
- ความจริงที่น่าผิดหวังนี้ ทำให้คนในเมืองกังวลกับมลพิษนี้ การสูด PM2.5 เข้าไปมากเกินไปถูกพิสูจน์ว่าจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของปอดและทางเดินหายใจ เป็นผลให้ผู้คนเลิกกิจกรรมประจำวัน (พฤติกรรม/การเดินทาง/การใช้จ่าย/การท่องเที่ยว เป็นต้น) เพื่อความปลอดภัยของตัวเองและครอบครัว แต่สำหรับผู้มีรายได้น้อย จะเปลี่ยนกิจกรรมประจำวันเหล่านี้คงเป็นเรื่องยาก
- วิจัยพบว่า ผู้มีรายได้น้อยจะโดนผลกระทบโดยตรงจากการยกเลิกงานหรือสถานที่ทำงานถูกปิด ทำให้ขาดรายได้แม้แต่การหาซื้อหน้ากากอนามัยยังเป็นเรื่องยาก ประชาชนกลุ่มนี้ต้องดิ้นรนเพื่อรับค่าแรงพื้นฐานเปรียบท้องฟ้าสีหม่นเหมือนอนาคตของสุขภาพและความเป็นอยู่ของคนกลุ่มนี้ก็คงไม่ต่าง

จุดศูนย์รวมของความกังวล

- ปัจจุบัน การไปศูนย์การค้า หรือ สถานที่สาธารณะ เราจะพบความผิดปกติบางอย่างที่เกิดขึ้น คือ ผู้คนที่เดินห่างกันบางตา หรือ ชั้นวางสินค้าที่ว่างเปล่า ผู้ที่มาซื้อของจะตรงเข้าไปที่ซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านขายยาเพื่อกักตุนของกินของใช้ที่จำเป็นสำหรับสุขภาพร่างกายตัวเองและคนในครอบครัว
- พื้นที่ต่างๆที่เคยมีตึกตัก ตอนกลับว่างเปล่าซึ่งไม่รู้สาเหตุที่แน่ชัดว่าเกิดจากการระบาดของไวรัสหรือฝุ่นพิษกันแน่
- ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดข้างต้น เห็นได้ชัดว่าประชาชนกลัวที่จะออกมาพื้นที่สาธารณะและพื้นที่เสี่ยงต่อสุขภาพตัวร้ายทั้งสอง (covid-19 & PM 2.5) ยังไม่มีวิวัฒนาการที่จะถูกปราบ มีผลทำให้คนหวาดกลัวไม่รู้ว่าจะสุขภาพและความปลอดภัยของตัวเองในอนาคตจะเป็นอย่างไร แม้แต่อากาศที่หายใจเข้าไปยังไม่แน่ใจว่าจะปลอดภัยเลย

สิ่งที่ควรพิจารณา

- ปฏิวัติการศึกษาให้เป็นรูปแบบดิจิทัล
- พนักงานมีอิสระในการเลือกพื้นที่ทำงาน
- ปรับปรุงให้ผู้คนเข้าถึงการดูแลสุขภาพให้ยืนยาวมากขึ้น
- รับประกันเงินเดือนและสวัสดิการให้คนที่มียาได้น้อยในยามวิกฤต
- เปลี่ยนแปลงวิธี/แนวทางการเลี้ยงลูก (ในอนาคต)

อ้างอิง:

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-12/duterte-halts-travel-to-philippine-capital-as-virus-cases-jump>

<https://www.nytimes.com/2020/03/09/opinion/italy-coronavirus.html>

<https://www.statista.com/chart/21047/children-impacted-by-school-closures/>

<https://www.pbs.org/newshour/health/the-reason-u-s-covid-19-numbers-arent-higher-not-enough-tests>

https://www.health.ny.gov/environmental/indoors/air/pmq_a.htm

เกี่ยวกับฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ (FutureTales Lab by MQDC)

ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ (FutureTales Lab by MQDC) คือศูนย์วิจัยเอกชนแห่งแรกในภูมิภาคอาเซียนที่ทำการศึกษ วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่สำคัญต่ออนาคต เพื่อสร้างอนาคตที่ดีให้กับมนุษยชาติ

ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ เน้นการวิจัยใน 8 เรื่องสำคัญได้แก่อนาคตของการอยู่อาศัย (Future of Living) เทคโนโลยีและนวัตกรรมหุ่นยนต์ (Technology & Robotics) อนาคตของการรักษาสุขภาพ (Future of Healthcare) อนาคตแห่งการเรียนรู้ (Future of Learning) วิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมโลก (Climate Crisis) ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) อนาคตการใช้พลังงาน (Global Energy) และการใช้ชีวิตในอวกาศ (Space Exploration)

นักวิจัยของฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ มุ่งวิเคราะห์ข้อมูล สำรวจและคาดการณ์อนาคต พร้อมสร้างแพลตฟอร์มความร่วมมือกับนักอนาคตศาสตร์ระดับประเทศและนานาชาติ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา รวมไปถึงชุมชนต่าง ๆ

ศูนย์ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ ตั้งอยู่ที่โครงการทรู ดิจิทัล พาร์ค กรุงเทพฯ โดยจะเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเชิงลึกและแนวคิดใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ เช่นการออกแบบ นโยบายนักวิจัย และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

ข้อมูลและงานวิจัยของศูนย์ฟิวเจอร์เทลส์เปิดกว้างสำหรับนักวิจัย พันธมิตรทางธุรกิจ และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรื่องอนาคตศึกษา

สามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมของศูนย์ฯ ได้ที่ www.futuretaleslab.com

Facebook: FutureTales Lab by MQDC

ติดต่อเรา: contact@futuretaleslab.com